

Матеріали до історії українського кіно (1991–2011). Вип. 2. Книги і публікації в збірниках : бібліогр. покажч. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; упоряд. Н. Казакова за участю Н. Тертички; наук. ред. В. Кононенко. – К., 2015. – 272 с.

Матеріали до історії українського кіно (1991–2011). Вип. 3. Публікації з літературно-мистецьких журналів та газет : бібліогр. покажч. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; авт.-упоряд. Н. Тертичка; наук. ред. В. Кононенко. – К., 2015. – 248 с.

Про важливість довідникової літератури та бібліографічних покажчиків нема потреби говорити – це відомий, цілком очевидний факт. Проте слід звернути увагу на контекст, в якому створюються й існують подібні видання, а також на умови їх створення. Покажчики, про які йдеться тут, – продовжуване видання серії в рамках історико-бібліографічного дослідження «Матеріали до історії українського кіно». Перший випуск вийшов друком у 2013 році, до нього увійшли бібліографічні відомості наукових збірників та матеріалів конференцій (Матеріали до історії українського кіно (1991–2011). Вип. 1. Публікації в наукових збірниках та матеріали конференцій. Бібліографічний покажчик. – К., 2013. – 216 с.).

Період, який охоплюють вказані Покажчики – 1991–2011 рр., – в загальному державному, суспільному масштабі, як відомо, позначений певною нестабільністю соціального, економічного, політичного життя, навіть і кризовими явищами, особливо це стосується 1990-х років. Для науки, як економічно залежної бюджетної сфери, це були складні часи, а для такого специфічного предмету її дослідження, як мистецтво, зокрема кіномистецтво (предметна галузь Покажчиків, про які йдеться) – це період активних пошуків, трансформацій, критичного переосмислення усталених

форм і активних спроб винайдення форм нових. В будь-які історичні епохи специфічні періоди мистецьких трансформацій створюють культурно-естетичне середовище, особливо складне для вивчення і дослідження. Не є винятком і зазначений період 1990-х – поч. 2000-х рр. в українському мистецькому та культурному житті.

Відтак зазначені Покажчики мають подвійне позитивне значення: поряд з якістю довідникового наукового інструмента вони мають особливу цінність як інструмент вивчення певного історичного контексту, специфіка якого коротко зазначена вище. Це стосується, передусім, матеріалів періодики, зокрема присвячених висвітленню питань кіновиробництва та кінопрокату, подій кінофестивалів та кінофорумів тощо, відомості про які містяться у третьому випуску Покажчика: до нього увійшли матеріали публікацій в газетах «День» та «Дзеркало тижня» а також в літературно-мистецьких журналах («Березіль», «Дніпро», «Київ», «Сучасність» та ін.). Також слід зауважити, що в реаліях сьогодення опрацювання такої великої кількості джерел на відповідному науковому фаховому рівні – справа великих зусиль і професійного ентузіазму авторського колективу.

Другий випуск «Матеріалів...» містить відомості про книжкову продукцію, безпосередньо

присвячену питанням кіно, а також про видання ширшого гуманітарного профілю (історія, літературознавство, культурологія), в яких є відомості про ті чи інші аспекти історії українського кіно. Зміст Показчика відповідним чином структурований і складає багато позицій, з огляду на широкі межі: історія, персоналії, кіноосвіта, кіновиробництво.

Автори доречно врахували міжгалузеву специфіку кіномистецтва і залучили підрозділ «Кіно і література» (екранізації, сценарії), також вміщено відомості про кіно і музику і окремий підрозділ у «Персоналіях» («Музика в кіно. Композитори»).

Матеріал Показчиків становить значну базу персоналій – режисерів, акторів, сценаристів, операторів, кінознавців, продюсерів – з відповідними бібліографічними довідками; наведено фільмографію українських фільмів зазначеного періоду. Видання містять зручний внутрішній (допоміжний) довідковий апарат: показчики – іменний, назв фільмів.

Представлені видання є корисним і необхідним інформаційним джерелом для дослідників вітчизняного кінопроцесу в його історичному, суспільному, політичному, теоретичному аспектах. В цьому розумінні, поза сумнівом, робота авторів належить до виняткової галузі – адже створення наукових, науково-допоміжних, інформаційних баз даних та академічних інформаційних джерел будь-якого національного контексту фактично можливе лише завдяки зусиллям вітчизняних фахівців, оскільки вони найбільше включені в матеріал, у контекст вітчизняної галузі. Описувані Показчики – становлять корпус матеріалу, величезного за обсягом, логічно вибудованого і структурованого з урахуванням складної синтетичної природи кіномистецтва, який дає основу для роботи дослідників на сучасному рівні забезпечення інформаційними науковими джерелами. Випуски «Матеріалів...» в загальному, так би мовити, ідейному розумінні – є ознакою орієнтації вітчизняних учених на ґрунтовний академічний підхід до вітчизняної мистецтвознавчої науки.

Георгій ЧЕРКОВ